

HETILAP.

A zentai járás és környékének közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetések és hirdetések is küldendők.

Kéziratok nem adóznak vissza.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 5 kr.

Előfizetési díj:

Egész évre 2 frt. — Félévre 1 frt.
Hirdetési díjak: Egész oldal 16.— Fél oldal 8-50 Negyed oldal 4-50. — Bélyeg díj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 10 kr.

Vértanuink ereklyéi.

Zenta, 1889. május 4.

(V. S.) Néma fájdalom vonul át honfiai kebleinken s újra felszakadnak már behegedt sebeink, ha visszagondolunk ama nagy, de szomorú évekre, melyek annyi dicsőséget, de végre is egyttal annyi szenvedést hoztak sokat megpróbált szegény magyar hazánkra.

Látjuk az átkos esatákat, melyekben ellenünk zudított s félrevezetett, testvér-nemzetiségeink ádáz gyűlölettel s vad kegyetlenséggel küzdöttek ellenünk, nem kímélve sem aggokat, sem gyenge nőket, sem ártatlan gyermekeket vagy a bölcsőben pihenő csecsemőket.

Pedig testvérek küzdelme volt ez, azon testvéreinké, kik a nagy Hunyadiak alatt hős oroszánokként harezoltak a magyar nemzet társaságában a világhódító ozmanok óriás hatalma ellen, sőt később is, midőn a törökök tiszteres fegyversulya elől menekülve hazánkban nyertek szives befogadást, a legjobb egyetértés uralkodott a testvér-nemzetek között.

A béke nem volt megzavarva köztünk egész a magyar szabadság hajnalodásáig.

E szomorú években a sárga irigység és ádáz kajánság kinyújták vészes karjaikat

a békességben, egymás mellett élő testvérek egyetértésének megrontására s dögleletes lehelletökkel sikerült is a köztünk uralkodó tiszta levegőt összezavarni és megfertőztetni. A viszály és gyűlölködés magva el volt hintve, mely kedvező talajra találván, óriási mérvben fejlette ki utálatos és büzhödt virágait, melyek bőven hozták gyümölseiket, a legkegyetlenebb vérengzés alakjában.

Zenta is egyike volt azon községeknek, melyek a vad kegyetlenségnek áldozatául estek, s szerencsétlen városunk is több száz vértanúval gazdagította a Mindenhatónak a fellegek feletti végtelen uralmát.

A hazáért és a szabadságért haltak meg mindannyian, dicső vértanuságot szenvedve.

De hagyjuk el a sötét képeket. Legyen inkább a mai nap az őszinte megbocsátás, az engesztelékenység és testvéri szeretet ünnepe. Feledjük a multakat és takarjuk be gyászfátyollal a halál rémes képét örökre.

Negyven év óta állt egy jeltelen halom köztemetők közelében. Negyven év óta senkinek sem jutott eszébe megbolygatni a vértanúk e szent nyugvóhelyét. A kegyelet nem engedte.

Most azonban talán végzetszerűleg történt meg, hogy szent halottaink nyugalma megzavartatott.

Vasuti munkálataink okozták ezt. A halom éppen beleesik a vasuti vágányok útjába s vértanuink áldott csontjai felett talán félév alatt száz és száz sulyos kocsi robogott volna el.

Akadtt azonban városunkban egy magasztos férfi, ki a porladozó csontokat a jövő kegyeletének megmentendő, saját költségén kiásatta azokat és egy közös sirban helyeztette el. E nemes és áldozatkész derék honpolgár Szekfü György városunk buzgó főjegyzője és volt negyvennyolczas honvédtiszt vala. Áldja meg az Isten érte a jeles hazafit.

A drága csontok egyházi, ünnepélyes beszentelése april 28-án volt.

Már délután 3 órakor ezer meg ezer ember tömege hullámozott az egyház körül s a különböző hivatalok és testületek gyászos zászló alatt jelent meg. Vecsernye után városunk esperes-plébánosa, Appel Ede teljes segédlettel megindult a temetőbe. A harangok zugtak, a nép ezrei a szentek litániája, azután „könyörülj Istenem“ éneklése mellett vonultak áhitattal a szomorú helyre.

TÁRCZA.

A kalap történetéhez.

Szegény kalap! mennyi, de mennyi változáson ment már keresztül. Kiforgatták, felhajtották, lehajtották, összenyomták, szélapították, gömbölytűvé, hegyessé, szögletesé és tudja az ég még milyen formává alakították. Már ilyen nagy kinszenvedést nem mértek rá az ó zsidók, miután semmiféle kalapot sem viseltek. A hajjuk úgy libogott, a mint a szélnek tetszett.

A lacedemóniak azonban már nem engedtek a szél urának ilyen jöttöt üzni üstökükkel, hanem már azért is, hogy a rabszolgáktól megkülönböztessék magukat, valami szörkalapfelét nyomtak fejükre.

E tekintetben a lacedemóniakkal egy követ fújtak a rómaiak is.

A kalap elnevezés valahogy csak rá illett ezen fejlődőkre, de szép henger alakjuk még teljesen hiányzott. Mint mondják Indiában és Tibetben jöttek a hengeres kalapok divatba. Ezen állítást az is iparkodik bizonyítani, hogy papjaik

felekezeti megkülönböztetés végett, már a régi idők óta még mai napság is kétféle színű hengeres kalapot viselnek. A Lámának hívei sárga színűt használnak az egyházi ceremóniák végzésekor, míg a kik a Dalai-Lámának hódolnak, azok vörös kalapban szoktak megjelenni a hívek előtt. Rikítósnak elég rikítósnak mind a kettő.

A francia királyok közül VII. Károly volt az első kit fedett fővel láthatni a régi festményekben.

Párisban a kalap általános használata 1430-ban jött nagy mérvben divatba. Ezen időtől azután a divat szeszélyének lón áldozata a szegény kalap. Annnyiféle változáson sehol sem ment át mint egyedül Párisban. Mint gyári ipar azonban csak 1578-ban kezdett virágzásnak indulni.

A florenzi nők a könnyű szalmakalapok iránt viseltek nagy előszeretettel. Több századdal előbb is jött divatba, elterjedésbe, mint a szörkalap. Hogy körülbelül mégis, mikor léphetett fel a szalmakalap hordozás legelőször, azt bizony nem egy könnyű dolog volna megmondani, miután igen régi idők óta volt már használatban. Gyors elterjedését mindenfelé, ezélszerű és hasznos voltának lehet tulajdonítani.

A szalmakalap Franciaországban csak 1784-ben jött divatba. Ezen időtől fogva egészen 1850-ig a hölgyek toiletjében a legbecsesebb, a legkeresettebb tárgyat képezte.

A hegyes szörkalapok jobbra XIV. Lajos alatt viseltettek. Különösen az orvosok, ügyvédek, írók, tanulók és gyógyszerészek ismertető jelét képezte. A tudomány emberei által felkarolt kalapok kis karimával, czukorsüveghez hasonló csucsos birtak.

A magas tetejű, henger alaku kalapok felhajlított karimákkal, csak a legujabbi idők szüleménye, mely iránt a magyar ember ellenszenvvel viseltetik. Szegény cilinderre kigyót, békát kiáltanak, mert hát amit a német szeret, kedvel, azt nekünk gyűlölnünk kell. Pedig a szegény ártatlan „köcsög“, ha beszélni tudna, majd elmondaná, hogy még a legkisebb porczikája sem német, hanem testestül lelkestül, — óh pardon — bőrostül, belésestül a francia divat szüleménye. Hiába, még is csak a németnek kell érte szenvedni.

Szóljunk még valamit a kalap elkereszteléséről. Hogy az ujszülöttnek valami cifra nevet adnak, abba még nem találhatunk valami különöset, mert hát utóvégre is kell öklémét valaminek keresztelni, de már adni kalapnak oly nevet,

A sarkertben Szekfü György tapintatos és igen szép beszédben adta elő a mai nap történetének lényegét. Erre a dalárda a szózatot zendítette rá.

Erre esperes-plébánosunk magasztos egyházi beszédben emlékezett meg a szent csontok egykori tulajdonosairól. „A szellem szabadság vértanúi ők” — mondá az egyház felkent embere — „kiknek halála csirája lett jelen alkotmányos szabadságunknak. A vértanúk csontjai előttünk vannak, de hol vannak lelkeik?” — veté fel a kérdést. „A szellem szabadságáért, ártatlanul vértettek el mindannyian, s így Isten trónja előtt élvezik a lélek, a szellem végtelen boldogságát, hol imádkoznak értünk, földi bűnösökért, hogy mi is egykor megtisztulva s az üdvösség kegyelmében részesülve, velök egyesülhessünk.” E gyönyörű egyházi beszéd alatt a nép hangos zokogásban tört ki, de alig volt valaki az óriási gyásztömegben, kinek szeméből könnyek nem fakadtak volna. Hiszen igen soknak voltak érdekeltjeik.

Az egyházi beszéd után a beszterelés és temetési szertartás következett, melynek végeztével a dalárda egy gyászdalt igen szép sikerrel énekelt el. Erre az ünnepély véget ért s a tömeg széteszlott.

Nyugodjanak békével vértanúink drága csontjai!

A gazdavidág kétség kívül őszinte örömmel üdvözli a földművelésügyi kormányt, hogy a „Mezőgazdasági rendtartás”-ra vonatkozó törvényjavaslatot az országgyűlés elé terjesztette. Üdvözli mindenképpen — bármily formai alakuláson menjen is az keresztül, mert oly dologgal foglalkozik, a mely a nemzet létalapját képező mezőgazdaság és állattenyésztésügyet van hivatva az őt megillető fontos posztóra helyezni, miután eddig gazdasági törvénnyel abszolute nem rendelkezünk és sok nemzetgazdaságilag igen fontos mozzanatra figyelem fordítva nem volt.

Sok millió forint veszteség érte és éri e nemzetet máig is csak egyetlen téren a mezőgazdasági növénytermelés terén az által, hogy oly kincseket hagy vissza a talajban a gazda, a melyek onnan kivethetők volnának, ha az okszerű gazdálkodás követelményeinek megfelelőleg járnának el kigazdálk.

mely az állatvilág valamely jeles négy lábujját képviseli, ez egy kissé különös. Pedig hát így van ez. Franciaországban, ha valamelyik állatszeliidő menaszériás a természet, ritka példányu négy lábú szülőttjét mutogatja, a kalapgyárosok azonnal felhasználják a jó alkalmat. A különös állat nagy „reklámot” csinálván, milyen kapós alkalom az elűtő formákban készített új kalapjait az ipse nevére keresztelni el. Az emberek nem tudni miért, — azonnal elkapkodják az új kalapokat. Talán azért, hogy ezáltal rokonérzetüket legjobban találják kifejezni a ritka állat iránt!

Nálunk is szokásban van, az igaz, a kalapkeresztelés, de egy kicsit eltérőleg. Míg a francziák állatnevekkel keresztelnek, addig nálunk egyik vagy másik jelesebb honfitársunk nevét ruházzuk a kalapra. S nem egyszer bizonyul be, hogy a kalapgyáros az ügyes elkeresztelésnek köszönheti gyors meggazdagodását. A legkisebb leleményességgel észrevétlenül a legnagyobb gazdagságot érheti el az ember. —áts —os.

Csak a buzatermelést hozom itt fel példál, midőn egyik másik értelmesebb gazda, ki a föld alapos megművelését, a jó vetőmag alkalmazását s a termények okszerű ápolását felfogni s annak megfelelőleg eljárni képes ha holdanként 1—2 m. mázsa buzával többet produkál mint közvetlen szomszédjai — hebizonyította azt hogy azok az 1—2 m. m. buza értékének megfelelő összeget a talajban mint oly vagyonszereséget hagyták vissza, amelyet nekik onnan módjukban állott volna kivenni, de nem tették és ez által földjük termőképességének emelését sem mozdították elő.

És hany ilyen példát hozhatnánk fel, de mit ér ez. A gazdasági intelligenciát nem fogja semmiféle törvény rákényszeríteni a közönyös gazdáca, — erre kilátás alig lehet.

Az újabb nemzedékre kell ezt bízunk, a kiket talán erre egyrészt az iskola t. i. földművelési iskola, és más részt a nyomoruság fog rákényszeríteni.

Az állattenyésztésre vonatkozó törvényről azonban közvetlenebb eredményeket várhatunk, bár itt ismét az áll a haladás útjában, hogy e vidék gazdája a takarmánytermelését iszonyodnak, de hát ezen is majd segít az idő.

Hogy miért érül az ember lelke ennek az új törvénynek, hadd mondjam el, hogy a legtöbb községben a szarvasmarha és sertésenyésztés ügye hogyan áll.

Egy-egy népes községben van 800—1000 darab tehén, mely közönslegelön, csordában legel.

A község tartja és szerzi be a bikákat, de rendszeren a tehénállomány számához képest kisebb mennyiségben mint kellene. Pl. ismerek egy községet, ahol 800 tehénre 7 darab bika van számítva. Feltéve hogy ez a 7 bika a lehető legerőteljesebb, kitűnő tenyészképességű állat, még sem tud feladatának megfelelni, mert egy apaállatra 60—70 tehénnél többet számítani nem szabad; meddön marad tehát sok tehén.

Azonban a minőséget illetőleg rendkívül nagy lehet a panasz minden tekintetben akkor, a midőn a beszerzési árral fukarkodnak a községek és az előhoz ragaszkodnak; — mert ha egy gulyartartó uradalmához beállít is a község kullóntsége, az uradalom bizonyára nem a színéjavát fogja a tenyészállatoknak eladásra állítani, hanem azokat, a melyek az ő céljainak már kevésbbé megfelelők. Ha még ehhez hozzá vesszük azt is, hogy az élelmesbb és az uradalmat környező egyesek és községek hamarabb megjelennek az eladásra hirdetett apaállatok kiválogatása végett, az a község a selejtesek legszelejtesebbjéit kapja meg, mely a Pató Pál-féle eszméktől lévön szaturnálva — akkor jelentkezik a vétel megajtsására, mikor már nincs miben válogatni.

(Folytatás következik.)

Szobonya Bertalan

Helyi és vidéki hírek.

— Főigazgatói látogatás. Mint lapunk múlt számában említők, nagyságos Fehér Ipoly kir. tanácsos ur, a Ferencz-József-rend lovagja s a szegedi tankerület kir. főigazgatója múlt hétfőn, ápril 29-én városunkba érkezett a közs. gymnasium hivatalos látogatására. A hajónál Zsarkó Antal gym. biz. elnök, Appel Ede esperes-plébános urak fogadták ő nagyságát az intézet igazgatójával és 2 tanárral együtt. A kir. főigazgató ur Appel Ede esperes ur magyar vendégszeretettel párosult szives meghívására a plébániára szállt s a gymnasium hivatalos látogatását Zsarkó ur és az intézeti igazgató kíséretében 8 óra után azonnal megkezdte s két napon keresztül folytatta. Másnap reggel megérkezett Rappensberger Vilmos nagybecskereki főgymn. igazgató ur, ki a jó hírnévéről ismeretes zentai gymnasiumot a főigazgató ur jelenlétében kívánta látni. Egy pár osztály megvizsgálásán ő is jelen volt, 11 óra után pedig a szer- és könyvtárak, rajzfelszerelés stb. vizsgálása közben és után megsejmelte az egész intézetet és annak felszerelését. Tetszését a legnagyobb mértékben nyerte meg minden. Délután 4

órákor sikerült iskolai tünepély tartatott a lobogódiszbe ültözött intézeti épületben ő nagysága, a kir. főigazgató ur tiszteletére, kinek ezuttal arra nyílt alkalom, hogy a tanulóknak a műtnekekben és a szavalásban tett előmeneteléről tapasztalást szerezhessen. Volt 5, kellő praecisitással előadott énekdarab, 3 szavalati és egy üdvöziöbeszéd, melyet Révész Hugó IV. oszt. tanuló mondott az ifjuság részéről. Ő nagysága a program végén nagy hatást keltő beszédet intézett az ifjusághoz, melyben a hazaszeretet mellett az elme, kedély és sziv összehangzatos kiművelésére serkenté az ifjakat. Az ünnepélyen jelen volt a gymn. bizottság Zsarkó elnök urral az élön, a városi tanácsnak több tagja, Mikosovits József ügyvéd ur, a zentai esperesi kerület több papja a helybeli tisztelendő lelkész urakkal együtt, végre a tanári kar és az ifjuság. Ünnepély után tartá végre ő nagysága a tanári karral a szokásos értekezletet, melyen egy párhuzamos első osztály föllállításának szükségét és módzatait a város érdekének szempontjából hangsúlyozván, a tapasztaltak fölött minden irányban megelégedését nyilvánítá s kijelenté, hogy a haladás igen szembetűnő. A vasárnaponként tartatni szokott népszerű előadásokért föltétlen elismerését fejezte ki s a tanárokat azoknak folytatására hívta fel. Megemlíjtük még, hogy ő nagyságánál megérkezése napján tisztegett a gymn. bizottság és a tanári kar. Végre az utóbbinak bucsutisztegelése után ő nagysága május 1-én a becskeréki igazgató kíséretében elutazott hajón Török-Becsére, innen pedig Becskerékre, hová nemcsak gymnasiumunk, hanem városunk intelligens közönségének áldása kísérte őt, kívánván, adjon az ég sok ily jeles, derék tanférfiut s előljárót a hazai tanügynek!

— Mint hírt érdemlő forrásból halljuk Mátyás Matkovits Lajos főszolgabíró urat azon kitüntetés érte, miszerint Ujvidék és Baja városok főispánjává neveztetnék ki. A belügyminiszter őt ezen czéltól Budapestre hívta meg, hogy e magas és fontos hivatal iránt vele személyesen értekezhessek. Matkovits ur ez ügyben fel is utazott Budapestre.

— Pénteken, f. hó 3-án a városháza tornyára kitűzött nemzeti lobogó jelezte, hogy városunkba kitűnő vendég érkezett. Schmaus Endre megyénk alispánja volt a kitűnő vendég, ki ez alkalommal a választás folytán átalakult városi képviselőtestületnek megadta a szentesítést és megalakultnak nyilvánította. Az ugyan e napra kitűzött házi pénztárnok választása az idő rövidsége miatt még eddig meg nem határozható időre halasztatott.

— Csütörtökön, e hó 2-án hozta haza Horvitz Lipót ur szép és kedves életpárját. Mint tüzeltő-alparancsnokot a tüzeltők zenekara a csárdánál várta és így az új házaspár zenekísérettel vonult be a minden kényelemmel berendezett lakásába. Kívánjuk, hogy oly derűltek legyenek napjaik, mint az ég bevonulásuk napján.

— Az utolsó népies előadás, melynek ma egy hete kellett volna a gymnasiumban megtörténni, az 1849-ben elesettek földi maradványainak ugyanabban az időben történt áthelyezése s ez alkalommal tartott hazafias ünnepély következtében ma délután 3 órákor fog megtartatni s utána a muzeum az érdeklődő közönségek bemutatatni. Ajánljuk mindezeket az érdeklődők szives figyelmébe.

— Védhímlő oltás. Városunkban ma vasárnap f. hó 4-én kezdik meg orvosaink az oltást és mátol fogva minden vasárnap d. u. 2 órától 4 óráig mindaddig eszközöltetik, míg a tömeges jelentkezés tart. Az egész város 2 kerületre van osztva és az I. kerület, 1—1000. házszám alatti lakosok a Bakay Alajos-féle tőparti iskolában oltatnak dr. Lendvay Mór ur által, a II. kerület lakói, 1001-től felfelé a Boros-féle ovodahelyiségben dr. Glücksthal Adolf ur oltja be.

— Nagyszerű ünnepély volt f. hó 2-án Adán. E napon tartá ugyanis Ada érdemekben gazdag plébánosa nagyságos és föt. Opitz Sándor ur nevenapját és barátai s üdvözlői körében installatióját. Hogy a kanonok ur mily közkedveltségnek örvend, bizonyítja ugy az egyháziak, mint a világiak fényes névsora. Ott láttuk nagys. Mészáros

Ignác ó-kanizsai prépost, Szulik József ó-becei prépost, Appel Ede zentai esperes, Matoss János szenttamási, Ujhelyi Ágoston moholyi, Rózsa Imre petrovozellői, dr. Névény Sándor adorjáni plebános urakat és több káplánt. A világiak közül: Matkovics Lajos főszolgabíró, Roth Nándor járásbíró, Boromisza János polgármester, Szekfü György főjegyző urakat. Ada város elöljáróságát és értelmiségét teljes számban. Először a házi gazda, Opitz kanonok ur eltette Mészáros prépost urat, majd a zentai háromságot, Appel, Boromisza és Szekfü urakat. Utánuk a járás, illetve kerületi főke: u. m. Szulik prépost, Matkovics és Roth urakat. Öröm volt hallani, hogy a vendégek részéről mily ékes szavakban tudták a házi gazda kitünő erejét kiemelni. Már csak a helyszűke miatt sem közölhetünk még a főbb tosztokból sem mást, mint a melyhez mi is csatlakozunk szívből, hogy az Isten éltesse a derék kanonok urat új méltóságában az emberi kor legvégső határáig boldogan és boldogítva embertársait.

— **Paracetich Félix** elhunyt főispánról az összes újvidéki lapok a rokonszenv meleg hangján emlékeznek meg. Maga a „Zasziava“ is azt mondja róla hogy: „valamennyi elődjének nem volt annyi érdeme, mint őnéki.“

— **Elvi határozat iparügyben.** A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium legutóbb hozott elvi jelentőségű iparügyi határozatában kijelentette, hogy építkezési ipar gyakorlására iparendély közkereseti társaság cégjére szólólag is kiállítható, ha a társaság egy tagja az építési ipar üzéséhez szükséges képesítettséget igazolja.

— **A sorsjegyek lebélyegzéséhez.** A magyar sorsjegytörvény értelmében a következő osztrák magánsorsjegyek u. m. 100 frtos bécsvárosi nyemernyökösön, 100 frtos osztrák hitelsorsjegy, 40 frtos Pálffy-sorsjegy, 40 frtos Clary-sorsjegy, 100 frtos dunagőzhajózási sorsjegy, 100 frtos dunaszabályozási sorsjegy, 20 frtos innsbrucki sorsjegy, 20 frtos krakkói sorsjegy, 20 frtos laibachi sorsjegy, 10 frtos osztrák vörös-kereszt-sorsjegy, 10 frtos Rudolf-sorsjegy, 100 frtos földhitelsorsjegy, 40 frtos Salm-sorsjegy, 20 frtos salzburgi sorsjegy, 40 frtos St. Genois sorsjegy, 20 frtos Stanislaw-sorsjegy, 50 és 100 frtos triesti sorsjegy, 20 frtos Waldstein-sorsjegy, 20 frtos Windischgrätz-sorsjegy (mindezen sorsjegyek bélyegilletékmentesek) továbbá az olasz vörös-kereszt-sorsjegyek (7 kr. bélyeg) és a 100 frankos szerb sorsjegyek (32 kr. bélyeg) f. évi május 1—30-ika között okvetlenül lebélyegzendők, mivel a lebélyegzés elmulasztása esetén az illető sorsjegyeket Magyarországon eladni vagy zálogba adni, sőt elajándékozni nem lesz lehetséges. A magyar közönségre a most említett sorsjegyek lebélyegzése sokkal fontosabb dolog mint volt az osztrák törvény szerint a Basilika, Józsviv, budai, Keglevich, magyar vörös-kereszt-sorsjegyeknek a felülbélyegzése, mert aki ezt elmulasztotta csak néhány krajezárnyi kárt szenvedett, de aki elmulasztja az osztrák sorsjegyeket Magyarországon felülbélyegzetni, az igazán holt birtokká teszi sorsjegyét. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy minden adóhivatal köteles a felülbélyegzést eszközölni és így a legtöbb esetben fölösleges a sorsjegyeket Budapestre küldeni. A kik azonban célszerűnek tartják a felülbélyegzést Budapesten eszközölni, azokat értesítjük, hogy a „Pénzügyi Utmutató“ kiadóhivatala (Budapest, Andrássy-ut 48.) készséggel vállalkozik a felülbélyegzetés eszközzésére és a sorsjegyek azonnali visszaküldésére.

— **Koritnicza-fürdő.** A lipói Kárpátoknak e vadregényes fekvésű, kies fürdőjében — mint levelezőnk írja — az idény május 15-én nyílik meg. Fürdőink sorában Koritnicza ugy kiváló specialis jellegű gyógyforrása mint kedvező fekvése folytán a legelső helyek egyikét foglalja el. Vízének egyetlen más fürdőben fel nem található specialis jellegét az adja, hogy gyenge vastartalma mellett tulsulyban kénsavas sókat (kieserítő) tartalmaz, melyek a vas netáni összehúzó hatását ellensúlyozzák s így e víz gyenge gyomoruk által is igen könnyen és eredménytel használható. E kiváló tulajdonságának köszönheti Koritnicza, hogy emberöltők óta, mint a gyomor- és belbe-

tegek, vérszegénység és annak minden következményeiben, máj- és lépdagában, sárgaságban, de különösen aranyeres bántalmakban és sápkórban szenvedőknek valóságos bucsujáró helyévé vált, amelyet az ország minden vidékéről felkeresnek a szenvedők s valóban bámulatos gyógyeredményeknek lesznek örvendő észlelői. Koritnicza berendezése egy egészségügyi mint kényelmi tekintetben teljesen a mai kor színvonalán áll s minden igényt kielégíteni képes. Kitünő hatásvizei mellett, erősítő fenyő és ásványfürdők, julsavó, női- és férfi hideg vízgyógyintézet, massage állanak mint gyógytényezők rendelkezésre, melyekhez a természet nagyszerű adományai: a mindig balsamos ozonús levegő és árnyas sétányok szerencsésen csatlakoznak. Széljárásától védett kedvező fekvésénél fogva mindig állandó derült tavasza és ősze van, miért is e fürdőt a felsorolt bajokban szenvedőknek különösen az elő- és utószezonban (máj. 15. — július 1-ig és aug. 15. — szept. végeig) annál inkább ajánljuk, mert ez idő alatt az árak tetemesen mérsékeltek, úgy hogy kényelmes lakást és teljes ellátást naponként 2 ft 50 kr-ért lehet kapni. Az odautazás Kassa vagy Oderberg felől vasuton Rózsahegy állomásig s onnan kocsival történik, Budapest felől pedig Ruttkán át szintén Rózsahegyig vagy a magyar államvasuton Besztercebányáig s onnan kocsival lehet Koritniczára jutni. A fürdőigazgatóság kérelme folytán már a jelen idényre kedvezményes vasuti jegyek az utóbbi irányban is adatnak ki, ami alkalmat nyújt a maga nemében páratlan stureit műt megtekintésére is. Tanácsos, hogy lakás iránt mindenki jó előre forduljon a fürdőigazgatósághoz, mely szívesen megküldi a fürdő prospektusát s készséggel ad bővebb felvilágosítást.

— **A gyomoruk betegségei** gyakran igen rossz természetű alakot vesznek fel, különösen ha már a kisebb gyomorbaajok nem orvosoltatnak. Ilyenek ellen mindig egy biztos háziszert kell készen tartani. Ilyen kitünő hatású szer a dr. Rosa-féle életbalsam Fragner B. gyógyszerárától Prágában. Kapható minden gyógyszerárban.

— **A Schvarcz-féle könyvkötészetbe** egy jó magaviseletű fiú t a n o n e z u l felvétetik.

Irodalom.

— **A „Technológiai Lapok“** műszaki és ipari szakfolyóirat 8. száma a következő tartalommal jelent meg: Felső-Magyarország kisvasipara. Grübner-féle gyorsan járó gőzgép 4. rajzmelléklet. Geometriai közlemények bádogosok számára. A m. k. technológiai iparmuzeum szakrajztanfolyamai. Nyílt rovat. Apró közlemények. Iparmuzéumok, műszaki és iparos oktatás. Műszaki és ipari szemle. Iparkiállítások. Szabadalmi ügyek. Találmányok leírásának kivonata. Engedélyezett szabadalmak Titokbantartásról való lemondás. Érvénytelené vált szabadalmak. Szakirodalom. A horiték: Iparkiállítások naptára. Pályázatok és ajánlati árlejtések naptára. Műszaki hivataloknál és ipari vállalatoknál betöltendő állások és ilyenekre vonatkozó ajánlatok. Pályázatok és ajánlati árlejtések. Szerkesztői üzenetek. Egységárak. A Technológiai Lapok czimtára. Előfizetési ára 5 ft. Budapest, Rottenhiller-utca 12.

Az értéktözsderől.

— **A „Pénzügyi Utmutató“** tudósítása. — Az értékpapirpiacon élénk mozgalom uralkodik. A részint folyamatban részint készülőben levő nagy pénzügyi műveletek feltételezik a kedvező tőzsdéi hangulatot és miután a pénzbőség — főleg külföldön — elősegíti a tőzsdéi speculatio műveleteit, az értékpapirpiacon mondhatni minden téren kiterjedt forgalom mellett igen figyelemreméltó áremelkedés következett be. Hogy ez áremelkedés már elérte volna határát, az — dacára annak, hogy a józan megfontolás nem egy értékpapir árfolyamát fogja eléggé magasnak tartani — nem látszik valószínűnek, mert kétség-

telen, hogy a folyamatban lévő magyar államkölcsönkonverzio elmaradhatlan fényes sikere, kapcsolatban ugyancsak a Rothschild hitelintézeti pénzesoport szerencsés keze által vezetett kassaaoderbergi és budapest-pécsi elsőbbségek konverziójának eredményes voltával, újabb impulzust fognak szolgáltatni az élénk tőzsdéizletre annál inkább, mert a politikai helyzet tekintettel a francia kiállítás közeli megnyitására egyáltalában nem ad okot a legkisebb aggodalomra sem.

A befektetési papírok még mindig uralkodnak a helyzetet. A magyar papirjáradék soha nem látott magaslatra emelkedett és nem sok kell hozzá, hogy állami hiteltünk e kiváló fokmérője elérje a pari-árfolyamot. A magyar aranyjáradék emelkedése szintén folytonos, bár az aranyagio csökkenése miatt, valamivel lassabb tempóban halad. Igen örvedetes mozzanatot képez az új 4%-os földtermentesítési kötvények szilárd magatartása, mert ez előre biztosítja a legközelebb várható nyilvános aláírás sikerét. Bankrésztvények közül főleg a magyar hitelbank részvényei iránt mutatkozik nagyobb érdeklődés, jelöl annak, hogy a speculatio fokozott bizalommal tekint a magyar pénzügyi kormány műveleteinek végrehajtására is. Vasuti részvények közül főleg még nem államosított magyar magánvasutak emelkedtek. Iparvállalatok közül bányavállalati, gépgyári és építő anyagokat gyártó társaságok részvényei voltak kedveltek. A sorsjegypiacon egyes kis sorsjegyek emelkedtek. A valuta ismét olcsóbbodott.

A fontosabb értékpapírok árváltozása kitünik a következő összeállításból:

	Ápril 23.	ápril 29.
4% magy. aranyjáradék	103.20	103.30
5% magy. papirjáradék	96.—	96.85
4% földterment.	88.50	88.80
Magyar hitelrészvény	307.25	309.75
Osztrák	299.60	298.70
Északkeleti vasut	187.50	188.—
Draschegyár	293.50	300.—
Basilika sorsjegy	9.70	9.80
Napoleonador	9.49	9.49
Német márka	58.65	58.50
Váltó Londonra	120.25	119.90

A meggyőződés hatalma.

A nagy közönségnek világos bizonyítékokkal szolgálnak arra, hogy a **Warner-Safe-Cure** az egyedüli hatásos gyógyszer **vese-, máj- és hughyszeri, valamint több hasonló bajnál, mely csusz, köszvény, vízkór, gyomorhaj** stb. alakban jelentkezik.

Az emberek legnagyobb része eme betegségek egyikeben vagy másikában szenved.

Minden családban, hol a családtagok egészségét meg tudják becsülni a **Warner-Safe-Cure** állandóan kéznél tartott gyógyszer.

Orvosok is, ha minden más szer siker nélkül maradt, bizalommal fordulnak a **Warner-Safe-Cure** használatához.

Sok ezer ember gyógyult már meg a **Warner-Safe-Cure** által és gyógyulást kereshet benne bárki is.

Különb minden kétséget eloszlatnak a következőben felsorolt bizonyítványok és hálaíratok:

Bécs, IV., Freihaus.

A Warner-Safe-Cure ugy családomban, mint sok más ismert családban kitünő sikerrel alkalmaztatott. Erről kész vagyok bárkinek személyes felvilágosítással is szolgálni.

Sild Rezső.

Pserry, Schlaum, Csehország.

Kötelességemnek tartom, hálaírat nyilvánosan közhírré tenni, hogy a Warner-Safe-Cure engem gyomor-, vese- és májbajomból teljesen kigyógyított, pedig már 2 éven át a legborzasztóbb kínokat szenvedtem és egész időn át ágyban fekvő beteg voltam. Kezelő orvosaim tehetetlenek voltak, nem segíthettek rajtam.

Prasek János, vendéglős.

Paks.

Örömmel értesitem a Warner-Safe-Cure kitünő hatásáról e gyógyszerrel a köszvény és görcs elműlik.

Bene S. ispán.

Cztuzon.

A Warner-Safe-Cure-val kezeltem egy Bright-féle vesebajban szenvedő betegemet és kitünő eredményt értem el.

Dr. Kirez Gyula.

Kralovitz, Csehorsz.

A Warner-Safe-Cure-val rendkívüli eredményt értem el.

Sefi Lipót, cs. kir. jegyző.

Krakó.

A Warner-Safe-Cure-t hólyagbajomnál jó eredménnyel alkalmazom. Czaranosky Sztaniszló, cs. k. főörv.-széki segédhivatalok igazgatója.

Königsberg, Eger'm. Csehország.
Kötelességemnek tartom a Warner-Safe-Cure-t minden szenvedőnek legmelegebben ajánlani: bárki teljes bizalommal alkalmazhatja ezen gyógyszert. Sok ideig szenvedtem májdaganatban, epeköben, étvágytalanságban; jobb oldalam és hátam szintén fájt, ugyanígy, hogy az élet már-már kin volt rám nézve.
Mintán minden szer és fürdőkúra sikertelen maradt, többek tanácsára a Warner-Safe-Cure-t használtam és hála Istennek, ezen gyógyszer megmentett.
Brandl-né divatárúsnő.

Bécs, VII. Myrtengasse 6. sz.
Igazságszerűen bizonyíthatom, hogy a Warner-Safe-Cure nálam igen sikeresnek bizonyult mikor már minden más szer haszontalan volt.
Elihar János.

Szeged.
A Warner-Safe-Cure nálam igen sikeresen alkalmaztatik.
Baross László, lelkész.

Pilgram, Csehország.
A Warner-Safe-Cure 5 éves gyomorbetegségeim teljes kigyógyított.
Národny Baruska, háztulajdonosnő.

Belgrád.
Alulírott bárkinek legmelegebben ajánlhatom a Warner-Safe-Cure-t mint vértisztító szert, valamint fejfájás- és szívdobogás ellen, mintán ezen gyógyszer engem fenti bajokból teljesen kigyógyított.
Klijevicz Katica.

A Warner-Safe-Cure kapható az ismertebb gyógyszertárakban, főraktár: Salvator-gyógyszertár Pozsonyban.

A személyszállító hajók menetrendje.

— 1889-ik évi márczius 20-ikától további intézkedésig. —
Szegedről Zimonyig minden vasárnapon, kedden és csütörtökön reggel 5 órakor.
Szegedről Titelig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel 5 órakor.
Zentáról Zimonyig minden vasárnapon, kedden és csütörtökön reggel fél 8 órakor.
Zentáról Titelig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel fél 8 órakor.
Zentáról Szegedig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel fél 9 órakor.
Zenta, 1889. márczius 15.

A z t g y n ö k s é g .

Vasuti menetrend.

BUDAPEST—ZIMONYI IRÁNY

	expr.	szem.	gyors.	omn.
Budapest indulás	5 38	8 —	2 28	9 10
Szabadka érkezés	8 54	1 03	6 00*	8 50
Szabadkáról indulás lefelé	8 59	1 46	6 18*	5 50*
Csantavér érkezés	—	2 29	—	6 42
Csantavérről felfelé	—	9 21	1 04	10 26
Szabadka érkezés	6 08	9 41	1 45	10 52*
" indulás	6 10	9 53	2 25	11 22*
Budapest érkezés	9 40	1 42	7 30*	6 50*

SZABADKA-BAJAI SZÁRNYVONAL.

	vegy.	szem.
Szabadka indulás	5 45*	2 45*
Baja érkezés	8 52	5 02
Baja indulás	6 50*	10 26
Szabadka érkezés	10 —*	12 40

SZABADKA-ESZÉK-VILLÁNYI IRÁNY.

	vegy.	szem.	vegy
Szabadka indulás	5 25*	2 10	6 40*
Zombor érkezés	8 05	3 47	9 27
Eszék "	4 47	6 18	4 25
Villány "	3 47	—	6 21
Villány indulás	—	1 08	9 20*
Eszék indulás	8 26	3 46	11 31
Zombor	11 19	8 10*	6 59
Szabadka érkezés	12 55	10 42*	9 05

HORGOS—SZABADKA és HORGOS—SZEGED.

	szem. v.	szem. v.	vegy
Horgosról indul	8.40	12.25	9.36*
Szabadkára érkezik	9.34	1.20	10.36
Horgosról indul	3.34	7.27*	6.35
Szeged érkezés	4.13	8.06*	7.16

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Schvarcz Sándor.

Arverési hirdetmény.

A zentai kir. járásbírósa mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bor-gyosi Pájónak Huszár János elleni végrehaj-tási ügyében a végrehajtható kérelme folytán a végrehajtható árverés a zentai kir. járásbírósa területén levő s a zentai 2667. sztykben 6759 a/2/a hrsz. a. foglalt s Huszár János tulajdonát képező felsőhegyi ház és szántóföldbirtokra 388 frt kikiáltási árban elrendeltetett és hogy ezen ingatlan

az 1889. évi július hó 5-ik napján délelőtti 9 órakor e kir. bíróság telekvi házában megtartandó nyilvános árverésen becsáron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak bá-natpénzül 39 frtot készpénzben vagy ova-dékképes értékpapírban letenni.

Kelt Zentán, 1889. évi april 25.

A kir. bíróság mint tkkvi hatóság

K o v á c s
kir. aljárásbíró.

Gyors s biztos segítség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ennek folytán a verek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásos gyógyszerekből a legfontosabban van készítve s különben minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágytalanság, savanyus felbűlés, vertolulás, acnyeres bajok stb. stb. s teljesen hatástalannak bizonyul. Hy kitűnő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbízható házi-szerévé lett a népnek. Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elis-merő iratok ezzel bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmezteték, hogy az egyedül ál-talán az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalzsam“ min-den üvegesüvegbe kék burkolva van csomagolva, melynek hosszoldalán „Dr. ROSA élet-balzsama a „fekete sashoz“ címzett gyógyszertárból. PRAGNER B. Prága 205 III.“ német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felcím pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valóban kapható csak a készítő

FRAGNER B.

főraktárban, gyógyszertár „a fekete sashoz“ Prágában 205 III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszerésznél a Városház-téren.

Az osztr.-magy. monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból. Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs“,

több ezer hálaanyilatkozáttal elismert biztos gyógyszer mindentféle gyuladások, sebek és gennyedések ellen. Ezen kenőcs eredménytelennel használható a hóri emő gyuladásaival, a tej tepedéssel, szüléssel, kel-vevényel, vérdaganatoknál, genyes falkadékoknál, pokolvarráll, körömgöyöknel, az úgynevezett körömfőregnél, ekkeményedéseknél, felpuffadásknál, mirigydaganatoknál, zsírdaganatoknál, érzékenlen tagoknál stb. Min-den gyuladást, daganatot, ekkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gennyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiérett és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajcáros szelencékben.

Óvás! Mintán a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmezteték, hogy ez eredeti utasítás szerint csak három lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga szelencia, melybe töltetik, vörös használati uta-sításokkal (melyek 9 nyelven nyomóvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyultabb, számtalan próbatét által leg-biztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanye-résére. Egy üveg ára 1 frt.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelve a budapesti m. kir. egyetemen. Szer-nessé vegyi összetétel, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szén-sav-tartalma kiváló hatásának bizonyult különös a **tiúdbántalmáknál** a hol a szabadszén-sav-csekélyebb j lenné m gövja a beteget a káros, sőt veszedelmes izg lástól, ellenben a félig kötött szén-sav gazdag-sága a gyógyhatású alk-tszekku k a beteg testrészebe való gyors és biz os felvételét eszközli. Ezen tulajdonsá-gának köszön-ti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabadszén-sav-tartalomban erősebb ásvány-vizek, mint a **selters-gleichenbergi, tiúdbajokiban**, különösen **tiúdvérzéselnél** már nem alkalmas haték, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használatik.

A **tiúdbetegek** alimátlus gyógyintézeiteiben, különösen a leglátogat-ottabb **Göbbersdorft-ban**, a Margit-víz otthonosá vált. — Orvosi tekintélyünk Budapestén: **Dr. Korányi, Dr. Geb-hárdi, Dr. Navrátil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Barbás;** Bécsben: **Dr. Ham-berger, Dr. Dasehek** stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légszó, emésztő- és húgyzszervek általános hurutos bántalmáival.**

Mint ivóvíz

präservatív-gyógyszernek bizonyult legtüzelebb **Triest-Flumóban** **KOLERA** megbetegedés ellen a

„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!

ÉDESKUTY L.

Kizárólagos főraktár

m. kir. és szerb k. udv. ásvány-víz szállítóvállalat, Budapest.

Ugyisint kapható minden gyógyszer-tárban, fúszkereskedésben és vendéglőkben.

Nyomatott Schvarcz Sándornál Zentán.